

**Извештај о реализованим активностима у оквиру образовног пројекта
„Језичка ризница: неговање матерњег језика и афирмација студентског
стваралаштва“ (јун–септембар 2026)**

На Високој струковној васпитачкој и медицинској школи у Вршцу у току је реализација образовног пројекта „Језичка ризница: неговање матерњег језика и афирмација студентског стваралаштва“, који се спроводи на основу *Конкурса за суфинансирање образовних програма/пројеката установа високог образовања чији је оснивач Аутономна Покрајина Војводина за 2026. годину*, уз подршку Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку делатност. Пројекат се реализује до краја календарске 2026. године, на основу Решења број 00252348020260941800400000000104002 од 25. маја 2026. године и Уговора број 00252348020260941800400000000104003 од 1. јуна 2026. године.

Пројекат полази од становишта да неговање матерњег језика не подразумева само усвајање и поштовање језичких и стилских норми већ и стварање подстицајних наставних ситуација у којима језик постаје средство личног, књижевног, културног и уметничког изражавања. У том смислу, пројектне активности усмерене су на повезивање наставног процеса са самосталним ауторским радом студенткиња и студената, као и на афирмацију њиховог језичког, књижевног и ликовног стваралаштва.

Пројекат се надовезује на континуирани образовни, ваннаставни и издавачки рад Високе школе усмерен на очување матерњег језика, развијање стваралачких потенцијала афирмацију ауторског рада, нарочито у контексту неговања српског, румунског и ромског језика. Тај континуитет потврђују три раније објављена зборника студентских радова: „Књижевност за децу и свет детињства“ из 2022. године, „Приче из земље детињства“ из 2024. године и „Негујмо и чувајмо матерњи језик“ из 2025. године. Сваки наредни зборник настајао је на основу претходних искустава и отварао простор за нове облике језичког и књижевног изражавања, чиме је постепено обликована својеврсна *језичка ризница студентског стваралаштва*.

У досадашњем периоду реализован је значајан део планираних пројектних активности, а према пројектном плану. У пројекат су непосредно укључене студенткиње и студенти основних струковних студија студијског програма *Струковни васпитач*, као и студенткиње и студенти мастер струковних студија. Пројекат је истовремено отворен за све заинтересоване студенткиње и студенте Високе струковне васпитачке и медицинске школе у Вршцу, чиме је омогућено шире учешће и повезивање различитих језичких, културних и стваралачких искустава у оквиру установе.

У оквиру наставних и стваралачких активности тематски и садржински повезаних са пројектом, студенткиње и студенти били су подстицани на самосталан ауторски рад у жанру басне, на пример, у оквиру предмета *Књижевност за децу* на основним струковним студијама и *Језичко стваралаштво* на мастер струковним студијама. У раду су примењивали и продубљивали већ стечена знања

о жанровским обележјима басне, уз језичко и стилско уобличавање текстова, чиме је створена основа за њихово даље прикупљање, разматрање, уређивање и селекцију у оквиру пројектних активности.

Током стваралачког рада настајали су текстови на матерњим језицима студенткиња и студената – српском, румунском и ромском – уз примену знања о алегорији, типизираним ликовима, сажетој радњи, идеји и поуци. Писање је обухватало пут од прве замисли и обликовања теме, ликова и радње до језичког и стилског дотеривања текста. Значајан део радова читан је и разматран током наставе, чиме је индивидуални ауторски процес допуњен вршњачким читањем, разменом мишљења, освртима и заједничким промишљањем о текстовима. Такав стваралачки поступак допринео је развијању саморегулације и саморефлексије у писању.

Након прикупљања студентских радова приступило се уредничко-селекционом поступку. Он је обухватио читање и разматрање пристиглих текстова, избор радова за зборник, језичко и стилско уређивање, као и постепено формирање рукописа будућег издања. При уређивању се настојало да се, уз неопходне интервенције у погледу језичке исправности, јасноће, композиције и жанровског обликовања, у највећој могућој мери сачувају индивидуални ауторски изрази и особености студентских текстова.

Паралелно са уредничким радом формирана је и композициона структура зборника. Након уводне приче, текстови су распоређени у четири тематске целине: „Међу крошњама детињства: басне за децу“, „Стазама одрастања: басне за старију децу и младе“, „Кроз пределе искуства: басне за одрасле“ и „У вртовима језика: басне на румунском и ромском језику“. Поједине целине повезују краћи прелазни текстови, док композициони лук зборника заокружује завршна прича. На тај начин рукопис се обликује као тематски и композиционо повезана целина, а не само као низ појединачних студентских радова.

Посебну вредност пројекта представља његова вишејезичност. Присуством текстова на српском, румунском и ромском језику обезбеђује се видљивост различитих матерњих језика и културних искустава, подстиче очување језичке разноликости и развија поштовање према различитим језичким и културним обрасцима. На тај начин вишејезичност не остаје само обележје образовног простора установе већ постаје активан стваралачки и интеркултурални ресурс.

О досадашњем току реализације пројекта, спроведеним активностима и наредним планираним корацима информисано је Наставно-стручно веће Високе струковне васпитачке и медицинске школе у Вршцу на седници одржаној 2. септембра 2026. године.

Уредничко-селекциона етапа сада се приводи крају, а пројекат улази у илустраторску фазу. У овој фази приступа се изради, избору и припреми ауторских илустрација за одабране текстове. У илустраторским активностима учествују студенткиње и студенти који своја ликовна решења обликују у непосредној вези са садржајем одабраних басни. Илустрације нису замишљене само као пратећи визуелни елемент већ као део целовитог уметничког и

значењског обликовања будућег зборника. На тај начин у овој фази посебно долази до изражаја интердисциплинарни карактер пројекта, јер се у заједничком стваралачком продукту повезују језичко, књижевно и ликовно стваралаштво. Укључивањем студенткиња и студената и у процес визуелног обликовања зборника проширује се простор за њихово ауторско учешће и омогућава да се стваралачки потенцијали афирмишу у различитим облицима уметничког изражавања.

У наредном периоду активности ће бити усмерене на заокруживање илустраторске фазе, коначно усаглашавање текстуалног и визуелног садржаја, завршну лектуру и коректуру, као и на дизајн корица, прелом и техничку припрему рукописа за штампу. Коначни продукт пројекта биће четврти зборник студентских радова под насловом „Језичка ризница студентског стваралаштва: зборник илустрованих басни“. Зборник ће представљати резултат заједничког стваралачког рада, део вишегодишње издавачке делатности Високе школе, са потенцијалом за примену одабраних текстова и илустрација у наставним, ваннаставним, библиотечким и културно-образовним програмима.

Извештај припремили:

*др Ивана Ђорђевић, проф. др Бриндиша Жујка,
мр Невена Чолаковић и Љубиша Јовановић, сарадници у настави*

У Вршцу, септембар 2026. године